O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"

_________ SH.SHaripov.

201_8_ yil "_28_" ___06___

"KELISHILDI"

Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi

____

201_8_ yil "_25_" ___08___

Ro‘yhatga olindi: BD -5110100-3.01

201_8_ - yil "_18_" ___08___

UMUMIY PEDAGOGIKA
FAN DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar
Ta`lim sohasi: 110000 – Pedagogika
Ta`lim yo`nalishi: Barcha bakalavriat ta`lim yo`nalishlari uchun

Toshkent – 201_8_

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2018-yil "18" 08 dagi 4 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil "25" 08 dagi 744-sonli buyrug'i bilan ma'qullangan fan dasturlarini tayanch oliy ta'lim muassasasi tomonidan tasdiqlashga rozilik berilgan.

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universitetida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar: Ro`ziyeva D.I. - Nizomiy nomidagi TDPU "Umumiy pedagogika" kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari doktori, dotsent

Xodjayev B.X. - Xalq ta`limi vazirligi DTSTTSM boshqarmasi boshligi, pedagogika fanlari doktori, professor

Taqrizchilar: Safarova R.G. - O`zbekiston pedagogika fanlari ilmiy tadqiqot instituti Umumiy pedagogika laboratoriyasi mudiri, pedagogika fanlari doktori, professor

Aslonov I. - Alisher Navoiy nomidagi Toshкent davlat o`zbek tili va adabiyoti universiteti "Pedagogika va psixologiya" kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti O`quv-uslubiy Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2018-yil 28 06 dagi 11 -sonli majlis bayonnoma).

I. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Pedagogika oliy ta`lim muassasalarining bakalavriat bosqichi uchun mo`ljallangan "Umumiy pedagogika" fani dasturi Davlat ta`lim standarti va namunaviy o`quv reja asosida tuzilgan.

"Umumiy pedagogika" fani dasturi pedagogikaning uch mustaqil sohasini o`zida mujassamlashtirgan: pedagogika nazariyasi, pedagogika tarixi va pedagogik mahorat.

"Pedagogika nazariyasi" kursi kadrlar tayyorlash milliy modeli va uning tarkibiy qismlari, pedagogika fanining shakllanishi va rivojlanishi, maqsad va vazifalari, predmeti, ilmiy-tadqiqot metodlari, shaxs rivojlanishi va unga ta`sir etuvchi omillar, yagona pedagogik jarayon va uning mohiyati, didaktika (ta`lim nazariyasi), ta`lim jarayoni qonuniyatlari va tamoyillari, ta`lim mazmuni, ta`lim metodlari va vositalari, ta`limni tashkil etish shakllari, o`quvchilarning bilim, ko`nikma va malakalarini tashxis etish, tarbiya jarayoni mazmuni, mohiyati, qonuniyatlari, tamoyillari, tarbiyaning umumiy metodlari, tarbiya turlari mazmuni, mohiyati, maqsad va vazifalari, shakl, metod va vositalari, ta`lim muassasalarini boshqarish, korrektsion pedagogika asoslarini o`z ichiga qamrab oladi.

"Pedagogika tarixi" kursi pedagogikaning alohida sohasi sifatida pedagogik fikrlarning paydo bo`lishi va rivojlanishini o`rganish orqali yangi, istiqbolda hal etilishi lozim bo`lgan vazifalarni belgilab beradi hamda uni hal etish strategiyalarini ko`rsatib beradi. U eng qadimgi davrlardan O`zbekiston Respublikasi mustaqilligi e`lon qilingandan keyingi davrda pedagogik fikrlar va ta`lim tizimining rivojlanishi hamda eng qadimgi davrlardan hozirgi kungacha jahon mamlakatlarida tarbiya, ta`lim va pedagogik fikrlar rivojiga doir masalalarni o`zida aks ettiradi.

"Pedagogik mahorat" kursida pedagogik mahorat va madaniyat, ta`lim amaliyoti va pedagogik fikrlar tarixida o`qituvchi mahorati masalasining aks etishi, pedagogik qobiliyat, o`qituvchining kommunikativ qobiliyati, muloqot psixologiyasi va muloqot madaniyati, pedagogik muloqot, pedagogik takt va pedagogik etika, pedagogik texnika va uni egallash yo`llari, nutq madaniyati, o`qituvchining o`quv jarayonidagi mahorati, o`qituvchining tarbiyachilik mahorati, o`qituvchi mehnatini ilmiy asosda tashkil etish, o`z-o`zini tarbiyalash va o`z ustida ishlash, ilg`or pedagogik tajribani ommalashtirish kabi masalalar o`rganiladi.

II. O'quv fanining maqsad va vazifalari

**Fanni o`qitishdan maqsad** – bo`lajak o`qituvchilarni zamonaviy pedagogik fanining nazariy-tarixiy asoslari va o`qituvchi mahoratiga doir bilimlar bilan qurollantirish, O`zbekiston Respublikasining "Ta`lim to`g`risida"gi Qonuni va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" talablari asosida ta`lim-tarbiya jarayonini oqilona tashkil etish, pedagogik merosdan samarali foydalanish, real ta`lim amaliyotida yuksak pedagogik madaniyat va texnikani namoyon eta olishga o`rgatish.

Fanning vazifasi:

– talabalarni Kadrlar tayyorlash milliy dasturi asosida o`quvchilarni ma`maviy-axloqiy tarbiyalash va ta`limni samarali tashkil etishga o`rgatish;

– o`quv-tarbiya jarayonini samarali boshqarish, o`quv-me`yoriy hujjatlar bilan ishlash hamda ta`lim olganlikni tashxis etish qoninuyat va tamoyillari bilan tanishtirish;

– o`quvchilar bilan olib boriladigan korrektsion ish yo`nalishlari hamda rivojlanishida nuqsoni bo`lgan o`quvchilarni o`qitish va rivojlantirish mazmunini o`zlashtirish;

– milliy va jahon pedagogik fikrlari taraqqiyoti bilan tanishtirish hamda pedagogik merosdan samarali foydalanish ko`nikma va malakalarini shakllantirish;

– global doirada ta`lim tizimi rivojlanishining holati, asosiy yo`nalishlari va qonuniyatlarini tahlil etish, milliy va hududiy o`ziga xosliklardagi umumiy ko`rinishlarni ochib berish, xalqaro pedagogik tajribaning ijobiy va salbiy jihatlari, milliy pedagogik madaniyatni boyitish shakl va metodlarini aniqlashtirish;

– talabalarni o`qituvchi faoliyatida kasbiy mahoratning tutgan o`rni, mazmun-mohiyatiga doir nazariy bilimlar hamda pedagogik faoliyatning turli ko`rinishlarida o`qituvchining muomala madaniyati, o`quvchilar bilan aloqa o`rnatish va muloqotga kirisha olish metodikasini to`liq o`zlashtitirishlariga erishish.

"Umumiy pedagogika" fanini o`zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- ta`lim sohasida davlat siyosatining asosiy tamoyillari; pedagogikaning ilmiy-nazariy asoslari, pedagogik fikrlarning rivojlanish taraqqiyoti, o`quv jarayonini tashkil etishning metod va shakllariga qo`yilgan zamonaviy talablar; ta`lim oluvchilar shaxsini rivojlantirish omillari, yosh davrlarining o`ziga xosliklari; yaxlit o`quv-tarbiya jarayonini tashkil etish va amalga oshirish; tarbiya jarayonining qonuniyatlari va tamoyillari; pedagogik menejmentning mohiyati va o`ziga xosliklari, korreksion pedagogikaning asosiy yo`nalishlari; pedagogik terminologiya haqida to`liq *bilimga*;

- milliy g`oya va asosiy pedagogik qonuniyatlar hamda tamoyillarga asoslangan holda o`quv-tarbiya ishlarini o`tkazish; ta`limni tashkil etishning asosiy shakllarini amaliyotda qo`llash; ta`lim va tarbiya metodlari, vositalarini amaliyotda qo`llash, aniq vaziyatlar uchun ularning qulay variantlarini tanlash; o`quv va tarbiya jarayonida o`quvchilar jamoasini samarali boshqarish; o`quvchilar xulqi va faoliyatini rag`batlash; pedagogik maqsadlarga erishishda egallanadigan bilimlarni tanlash, tahlil etish, umumlashtirish va ularni texnologik shaklda taqdim etish, aniq sharoitlarda ta`lim-tarbiyaga doir amaliy vazifalarni hal etish, jahon mamlakatlari ta`lim tizimi rivojiga doir ma`lumotlarni tahlil etish va tizimlashtirish, o`quvchi shaxsi va o`quvchilar jamoalarini o`rganish, ta`limda orqada qolish sabablarini aniqlash, muloqotga moyillik, ishchanlik, kelajakni tasavvur qila olish, kasbiy mustaqillik, sensor axborotlarni tezlik bilan anglash, o`z-o`zini boshqara olish, o`zaro ta`sir etish va hamkorlikda *ko`nikma*;

- psixologik-pedagogik adabiyotlar bilan ishlash; zarur metodik yo`riqnomalar tuzish; samarali pedagogik tadqiqotlar o`tkazish; pedagogik texnologiya va axborot texnologiyalaridan foydalana olish; tarbiyaviy ishni rejalashtirish va amalga oshirish; guruh jamoasining psixologik muhitini va auditoriya bilan munosabatda individual, shaxsiy va yosh imkoniyatlarini hisobga olish, istiqboldagi rivojlanish va talab etiladigan natijaga erishishni strategik rejalashtirish, pedagogik vazifalarni hal etishga doir standart bo`lmagan yondashuvlarni izlab topish *malakasiga ega bo`lishi kerak.*

III.1. Asosiy nazariy qism "Pedagogika nazariyasi" (ma`ruza mashgulotlari)

1-Modul. "Pedagogika nazariyasi" kursining mazmuni va mohiyati 3- semestr

1-mavzu. **O`zbekiston Respublikasida ta`lim tizimini rivojlantirishning kontseptual asoslari.**

O`zbekiston Respublikasningi "Ta`lim to`g`risida"gi Qonuni va "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi". Kadrlar tayyorlash Milliy modeli va uning tarkibiy qismlari. Ta`lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy tamoyillari. Ta`lim tizimi va turlari.

2-mavzu. **Pedagogika shaxs tarbiyasi va rivojlanishi to`g`risidagi fan. Ilmiy-pedagogik tadqiqotlar metodologiyasi va metodlari**

Pedagogika fani va uning asosiy kategoriyalari. Pedagogika fanining paydo bo`lishi va rivojlanishi. Pedagogik fanlar tizimi. Pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqasi. Ilmiy-pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o`tkazish.

3-mavzu. **Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi**

"Individ" va "shaxs" tushunchasi. Shaxs rivohlanishining ijtimoiylashuv bilan aloqadorligi. Shaxs rivojlanishida irsiyat, muhit va tarbiyaning tutgan o`rni. Shaxs rivojlanishining yosh va psixologik xususiyatlari.

4-mavzu. **Yaxlit pedagogik jarayon**

Yaxlit pedagogik jarayon tushunchasi va uning tuzilishi. Pedagogik jarayon qonuniyatlari va tamoyillari. Pedagogik jarayonda tarbiyaning mohiyati va maqsadi.

5-mavzu. **Didaktika – pedagogik ta`lim nazariyasi. O`qitish jarayoni yaxlit tizim sifatida**

Ta`lim nazariyasi (didaktika) pedagogikaning tarkibiy qismi sifatida. Didaktikaning maqsad va vazifalari. Ta`lim jarayonining mohiyati. O`qitish va o`rganish jarayonlari tavsifi, o`quv jarayonida ularning o`zaro bog`liqligi. O`quvchilarning bilish faoliyati va uning tuzilishi. Ta`lim tamoyillari va qonuniyatlari.

6-mavzu. **Ta`lim mazmuni**

Ilmiy-texnik jarayon va ta`lim mazmuni. Hozirgi vaqtda ta`lim mazmunini belgilashga doir asosiy g`oyalar. Ta`lim mazmunini belgilab beruvchi me`yoriy hujjatlar. Davlat ta`lim standarti.

7- mavzu. **Ta`lim metodlari va vositalari**

Ta`lim metodlari va usullari tushunchalari. Zamonaviy didaktikada ta`lim metodlari tasnifiga turlicha yondashuvlar. Ta`lim metodlarining mohiyati. Ta`lim metodlarini tanlab olish shartlari. Ta`lim vositalari va ularning funktsiyalari.

8- mavzu. **Ta`limni tashkil etish shakllari va turlari**

Ta`limni tashkil etish shakllari tushunchasi va ta`lim turlari. Darsning turlari va tuzilishi. Nostandart darslar. Ta`limni tashkil etishning yordamchi shakllari. O`qituvchining darsga tayyorlanishi.

9- mavzu. **O`quvchilarning bilim, ko`nikma va malakalarini tashxis etish**

Ta`lim olganlikni tashxis etishning mohiyati. O`quv jarayonida nazorat va hisobga olish funktsiyalari. Ta`lim olganlikni tashxis etish tamoyillari. O`quv faoliyati natijalarini hisobga olish turlari, shakllari va metodlari. Bilim, ko`nikma va malakalarni baholash mezonlari.

10- mavzu. **Tarbiya jarayonining mohiyati va mazmuni. Tarbiya qonuniyatlari va tamoyillari**

Tarbiya tushunchasi, tarbiyaning maqsadi va umumiy vazifalari. Tarbiya jarayonining o`ziga xos xususiyatlari. Tarbiya qonuniyatlari va tamoyillari.

11- mavzu. **Jamoa tarbiya ob`yekti va sub`ekti sifatida**

Jamoa tushunchasi. O`quvchilar jamoasini shakllantirishning mohiyati va tashkiliy asoslari. O`quvchilar jamoasining rivojlanish darajasi va bosqichlari. O`quvchilar jamoasi rivojining asosiy shart-sharoitlari.

12- mavzu. **Tarbiyaning umumiy metodlari**

Tarbiya metodlari haqida tushuncha. Tarbiya metodlari tasnifi. Ijtimoiy ongni shakllantirish metod-lari. Faoliyatni tashkil etish va ijtimoiy xulq-atvor me`yorlarini shakllantirish. Pedagogik rag`batlantirish va xulq-atvorni tuzatish metodlari. Tarbiya metodlarini tanlab olish shartlari.

13- mavzu. **O`quvchilarning ilmiy dunyoqarashini shakllantirish. Aqliy tarbiya.**

Mustaqil fikrlash, ilmiy dunyoqarash va milliy g`oyani shakllantirish o`quv-tarbiya jarayonining tarkibiy qismlari. O`quvchilarning ilmiy dunyoqarashini shakllantirishning tarkibiy qismlari. Aqliy tarbiyaning maqsadi va vazifalari. Aqliy tarbiya vositalari. Iqtisodiy tarbiya – o`quvchilarning ilmiy dunyoqarashini shakllantirishning tarkibiy qismi sifatida. O`quvchilarning ekologik tarbiyasi.

14-mavzu. **Fuqarolik tarbiyasi.**

Fuqarolik tarbiyasining maqsad, vazifalari va metodlari. O`quvchilarga fuqarolik tarbiyasini berish jarayonida Davlat ramzlari (Madhiya, Gerb, Bayroq)dan foydalanish. Vatanparvarlik va baynalminallik tarbiyasining maqsad, va-zifalari va metodlari. Huquqiy tarbiya. Yosh avlodning huquqiy ongi va madaniyatini shakllantirish – fuqarolik tarbiyasining tarkibiy qismi.

15-mavzu. **Ma`naviy-axloqiy tarbiya**

Ma`naviy-axloqiy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Ma`naviy-axloqiy tarbiya shakl va metodlari. Oilada bolalarni ma`naviy-axloqiy tarbiyalash mazmuni. O`quvchilarda ongli intizomlilikni tarbiyalash.

16-mavzu. **O`quvchilarning mehnat, jismoniy va estetik tarbiyasi**

Mehnat tarbiyasi maqsad va vazifalari. Mehnat tarbiyasining mazmuni va metodlari. Jismoniy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Jismoniy tarbiya vositalari. Estetik tarbiyaning maqsad va vazifalari. Estetik tarbiya vositalari.

17- mavzu. **Ta`lim muassasasi menejmenti**

Ta`lim muassasasi menejmenti haqida tushuncha. Ta`lim muassasasini boshqarish. Ta`lim muassasasi Ustavi – rahbarlik va boshqaruv tizimini aniqlovchi hujjat. Ta`lim muassasasining ichki boshqaruvi. Ta`lim muassasasida metodik ishlarni tashkil etish.

Ta`lim olganlikni tashxis etishning mohiyati. O`quv jarayonida nazorat va hisobga olish funktsiyalari. Ta`lim olganlikni tashxis etish tamoyillari. O`quv faoliyati natijalarini hisobga olish turlari, shakllari va metodlari. O`quvchilarning bilim, ko`nikma va malakalarni baholash mezonlari.

18- mavzu. **Korrektsion pedagogika asoslari**

Korrektsion pedagogika pedagogik fanlarning tarmog`i sifatida. Korrektsion (maxsus) pedagogikaning asosiy vazifalari, tamoyillari va metodlari. Inklyuziv ta`lim.

Anomal bolalar va ularning umumiy tavsifi. Aqliy rivojlanishi, eshitish, ko`rish, nutqida nuqsoni bor bolalar. O`zbekiston Respublikasida anomal bolalarning ijtimoiy holati.

IV.1. "Pedagogika nazariyasi" kursining seminar mashg`ulotlarini tashkil etish bo`yicha ko`rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg`ulotlarida talabalarda nazariy o`zlashtirilgan bilimlar mustahkamlanadi hamda amaliyotda qo`llash ko`nikma va malakalari hosil qilinadi.

Seminar mashg`ulotlarining taxminiy tavsiya etiladigan mavzulari:

1. O`zbekiston Respublikasi ta`lim tizimi.
2. Pedagoglik kasbi va uning vazifalari.
3. Pedagogika fan sifatida. Pedagogikaning ilmiy-tadqiqot metodlari.

4. O`quvchi shaxsi tarbiyaning ob`yekti va sub`yekti sifatida.
5. Ta`lim jarayonining qonuniyatlari va tamoyillari.
6. Ta`lim mazmuni.
7. Ta`lim metodlari va vositalari.
8. Dars – ta`limni tashkil etishning asosiy shakli.
9. O`quvchilarning bilim, ko`nikma va malakalarini tashxis etish.
10. Har tomonlama barkamol shaxsni shakllantirish – milliy tarbiyaning bosh maqsadi.
11. Jamoaning shaxs tarbiyasiga ta`siri. Guruh rahbarining tarbiyaviy ishi.
12. Tarbiyaning umumiy metodlari.
13. Iqtisodiy va ekologik tarbiya.
14. Fuqarolik tarbiyasi.
15. Ma`naviy-axloqiy tarbiya.
16. Oila tarbiyasi.
17. O`quvchilarning jismoniy va estetik tarbiyasi.
18. Ta`lim muassasasi menejmenti.
19. Ta`lim muassasasida metodik ishlarni boshqarish.
20. Korrektsion pedagogika asoslari.

V.1. "Pedagogika nazariyasi" kursi bo`yicha mustaqil ta`lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta`lim mazmuni ma`ruza va seminar mashg`ulotlari mavzulari asosida shakllantiriladi. Biroq mustaqil ta`lim ko`proq ma`ruza va seminar mashg`ulotlarida o`rganilmagan masalalarni o`z ichiga qamrab oladi. Mustaqil ta`lim asosida o`qib-o`rganilgan masalalar fan bo`yicha oraliq va yakuniy nazorat ishlari savollarida o`z aksini topadi.

Mustaqil ta`limni tayyorlashda mazkur fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o`quv qo`llanmalar boyicha mavzularni konspektlashtirish;
- adabiyotlar asosida referat yozish;
- kitob va maqollalarga annotatsiya yozish;
- Internet tarmog`idan azborotlar izlash va tahlil etish.

Tavsiya etiladigan mustaqil ta`limning mavzulari:

1. Kadrlar tayyorlash Milliy modeli.
2. Pedagogika fanining ilmiy-tadqiqot metodlari.
3. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi.
4. Tarbiyaning maqsad va vazifalari.
5. Didaktika ta`lim nazariyasi sifatida.
6. Ta`lim qonuniyatlari.
7. Ta`lim mazmuni.
8. Ta`lim metodlari va vositalari.
9. Ta`lim turlari va ta`limni tashkil etish shakllari. Dars – ta`limni tashkil etishning asosiy shakli.
10. Ta`lim olganlikni tashxis etish.

11. Tarbiya jarayonining mohiyati va mazmuni.
12. O`quvchilar jamoasi – yaxlit pedagogik jarayonning asosiy shakli.
13. Tarbiyaning umumiy metodlari.
14. O`quvchilarning ilmiy dunyoqarashini shakllantirish.
15. O`quvchilarning aqliy tarbiyasi.
16. Fuqarolik tarbiyasi.
17. Ma`naviy-axloqiy tarbiya
18. Mehnat tarbiyasi.
19. Jismoniy va estetik tarbiya.
20. Oila tarbiyasi asoslari.
21. O`zbekiston Respublikasi ta`lim tizimi.
22. Ta`lim muassasasi menejmenti.
23. Korrektsion pedagogika asoslari.

III.2. Asosiy nazariy qism "Pedagogika tarixi" (ma`ruza mashgulotlari)

2-modul. "Pedagogika tarixi" kursining nazariy (ma`ruza) mashg`ulotlari mazmuni - 4-semestr

1-mavzu. **Pedagogika tarixi fan sifatida. Ibtidoiy jamoada tarbiya. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta`lim-tarbiya va pedagogik fikrlar**

"Pedagogika tarixi" fanining maqsad va vazifalari. "Pedagogika tarixi" fani g`oyalarining kishilik jamiyati taraqqiyoti bilan o`zaro aloqadorligi. O`zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. M. Mirziyoyev ta`lim-tarbiya jarayonida milliy meros, pedagogik qadriyatlardan samarali foydalanishning ijtimoiy ahamiyati haqida. Ta`lim-tarbiya va pedagogika tarixini davrlashtirish muammolari.

Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta`lim-tarbiya va pedagogik fikrlar taraqqiyoti. Eng qadimgi yozma manbalarda ta`lim-tarbiya masalalarining yoritilishi.

2- mavzu. **VII asrdan XIV asrning birinchi yarmigacha O`rta Osiyoda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar**

Islom dinining tarqalishi va uning ta`lim-tarbiyaga ta`siri. Musulmon maktablari va unda ta`lim-tarbiya mazmuni. Diniy kitoblarning tarbiyaviy ahamiyati. Qur`oni Karim – axloqiy-falsafiy ta`limotlar manbai. Hadis ilmining paydo bo`lishi. Muhaddislar (Imom Ismoil al-Buxoriy, Imom Iso at-Termiziy va boshqalar)ning hadis ilmi rivojiga qo`shgan hissasi.

3- mavzu. **Sharq Uyg`onish davrida pedagogik fikrlarning rivojllanishi. Sharq Uyg`onish davrida ta`limiy-axloqiy fikrlar rivoji.**

IX-XI asrlar – Sharq Uyg`onish davri. Abu Abdulloh Xorazmiyning didaktik qarashlari. Abu Nasr Forobiyning asarlaridagi pedagogik fikrlar. Abu Rayhon

Beruniyning ilmiy-pedagogik qarashlari. Abu Ali ibn Sino tarbiya va ta`lim haqida.

Mahmud Qoshg`ariyning "Devonu lug`otit-turk" asarida ta`lim-tarbiya masalalari. Yusuf Xos Xojibning "Qutadg`u bilik" asari – pandnoma asar sifatida. Ahmad Yugnakiyning "Hibat ul-haqoyiq" asarida didaktik qarashlar. Kaykovusning "Qobusnoma" asarining tarbiyaviy ahamiyati.

4- mavzu. XIV asrning ikkinchi yarmi va XVI asrda Movaraunnahrda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivoji

Ijtimoiy hayotning ta`lim-tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivojiga ta`siri. So`fiylik ta`limotining ma`naviy hayotga ta`siri. Movaraunnahrda Amir Temur tomonidan markazlahgan davlat barpo etilishi va uning fan, madaniyat va ma`rifat rivojiga qo`shgan hissasi. Mirzo Ulug`bekning pedagogik g`oyalari va ma`rifatparvarlik xizmatlari. Ulug`bek davrida maktab islohoti. Zahiriddin Muhammad Boburning pedagogik fikrlari.

Alisher Navoiyning asarlarida tarbiya va insonparvarlik masalalari. Navoiyning maktab va madrasalar rivojiga qo`shgan hissasi. Navoiyning oqituvchi (mudarris) to`grisidagi fikrlari. Abdurahmon Jomiyning pedagogik qarashlari. Jaloliddin Davoniyning axloqiy qarashlari. "Axloqiy Jaloliy" asarining pedagogik fikrlar rivojidagi o`rni.

5- mavzu. XVII asrdan XIX asrning yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivoji

Buxoro amirligi, Qo`qon va Xiva xonliklarida ta`lim-tarbiya. Maktab va madrasalarda ta`lim mazmuni. Qizlar maktabi va unda ta`lim mazmuni. Munis Xorazmiyning "Savodi ta`lim" asari – husnihatga doir dastlabki qo`llanma sifatida. Muhammad Sodiq Qoshg`ariyning "Odob as-solihin" asari – yuksak ma`naviy-axloqiy sifatlarni yorituvchi manba.

6- mavzu. XIX asrning 2-yarmi – XX asrning 1-choragida Turkiston o`lkasida tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar.

XIX asrning 2-yarmida Turkistonda maktablar tizimi. Chor Rossiyasining ta`lim siyosati. Turkistonda maktablar tizimi. V.P.Nalivkinning ta`lim rivojidagi xizmati. Turkistonda rus maktablarining ochilishi. Yerlik aholi uchun rus-tuzem maktablarining tashkil etilishi. Turkistonda jadidchilik harakati. Yangi usul maktablarining ochilishi. Mahmudxo`ja Behbudiy, Munavvar Qori, Abdulla Avloniy, Abduqodir Shakuriylarning yangi usul maktablarini tashkil etishdagi ma`rifatparvarlik xizmatlari.

7- mavzu. 1924-1991 yillarda O`zbekistonda ta`lim tizimi va pedagogik fikrlar rivoji.

Turkiston o`lkasida ta`lim siyosati. 1924-1945 yillarda ta`lim va pedagogika fani. 1945-1991 yillarda O`zbekistonda ta`lim tizimi va pedagogika fani rivoji.

8- mavzu. Mustaqil O`zbekiston ta`lim tizimi. Mustaqillik yillarida pedagogik fikrlar rivoji

Mustaqill O`zbekistonda ta`lim sohasida amalga oshirilgan islohotlar. O`zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, "Ta`lim to`g`risida"gi Qonun va "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi" – Respublikamizda ta`lim-tarbiyani tashkil etish va kadrlar tayyorlashning huquqiy asosi sifatida. Mustaqillik yillarida pedagogik fikrlar rivojining asosiy yo`nalishlari. O`zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti I.A.Karimovning asarlarida jamiyat rivojining ma`naviy-axloqiy negizlari va yuksak ma`naviyatli shaxsni shakllantirishga doir kontseptual fikrlarning ifoda etilishi. O`zbekiston Respublikasi rivojining yangi bosqichida ta`lim-tarbiya islohotlari: Sh. M. Mirziyoyevning ta`lim-tarbiyaga oid fikrlari.

9- mavzu. Eng qadimgi davrlardan XIX asrning birinchi yarmida jahon pedagogika fanining rivojlanish tarixi. Ya.A.Komenskiyning pedagogik nazariyasi.

Qadimgi Sharq, Qadimgi Yunoniston, Qadimgi Rim davlatlarida maktab va tarbiya. Qadimgi Yunoniston faylasuflari tarbiya to`g`risida. Qadimgi Rimda pedagogik g`oyalar rivoji. XII asrda Rossiyada pedagogik adabiyotlarning nashr etilishi. Rus pedagog-olimlarining pedagogik g`oyalari. G`arbiy Yevropada maktab va pedagogik fikrlar. Iogann Genrix Pestalotsiyning didaktika va boshlang`ich ta`lim metodikasiga qo`shgan hissasi. Adolf Distervergning rivojlantiruvchi ta`lim nazariyasi. Ya.A.Komenskiyning pedagogik nazariyasi.

10- mavzu. XIX asrning 2-yarmi – XX asrda jahon pedagogika fanining rivoji. K.D.Ushinskiyning pedagogik merosi.

XIX asrning oxiri – XX asrda G`arbiy Yevropa, AQSh, Rossiyada reformatorlik pedagogikasi va uning asosiy yo`nalishlari. M.V.Lomonosov va uning rus pedagogikasi va maktablar rivojidagi o`rni. L.N.Tolstoyning pedagogik qarashlari. K.D.Ushinskiy pedagogika fani va tarbiyaning ahamiyati to`grisida. K.D.Ushinskiyning didaktik qarashlari va pedagogik merosi.

11- mavzu. Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta`lim tizimi va pedagogika fani rivoji.

XX asr jahon ta`lim tizimidagi global tendentsiyalar. Iqtisodiy rivojlangan davlatlar ta`lim tizimi. Ta`lim modellari. Xalqaro loyihalar va ta`lim dasturlari.

IV.2. "Pedagogika tarixi" kursining seminar mashg`ulotlarini tashkil etish bo`yicha ko`rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg`ulotlarida talabalarda pedagogika tarixiga doir bilim, ko`nikma va malakalar hosil qilinadi.

Seminar mashg`ulotlarining taxminiy tavsiya etiladigan mavzulari:

1. Eng qadimgi yozma yodgorliklarda ta`lim-tarbiya masalalari.
2. Hadis ilmi va uning tarviyaviy ahamiyati.

3. Abu Nasr Forobiyning pedagogik g`oyalari. Abu Ali ibn Sino ta`lim-tarbiya haqida.
4. Yusuf Xos Hojib, Mahmud Qoshg`ariy va Ahmad Yugnakiyning ta`limiy-axloqiy qarashlari. Kaykovusning "Qobusnoma" asari va juvonmardlik tarbiyasi.
5. Mirzo Ulug`bekning pedagogik g`oyalari va ta`lim rivojidagi xizmatlari.
6. Abdurahmon Jomiyning ta`limiy-ahloqiy qarashlari. Alisher Navoiyning pedagogik qarashlari.
7. Jadid ma`rifatparvarlarining pedagogik qarashlari.
8. Abdulla Avloniyning pedagogik qarashlari.
9. O`zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti I.A.Karimovning asarlarida jamiyat rivojining ma`naviy-axloqiy negizlari va yuksak ma`naviyatli shaxsni shakllantirishga doir kontseptual fikrlarning ifoda etilishi.
10. Yan Amos Komenskiyning pedagogik tizimi.
11. Konstantin Dmitriyevich Ushinskiyning pedagogik tizimi.
12. XX asr jahon ta`lim tizimidagi global tendentsiyalar.

Seminar mashg`ulotlarni tashkil etish va o`tkazish bo`yicha ko`rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Seminar mashg`ulotlariga tayyorlanish jarayonida talabalar pedagogika tarixiga oid darslik va o`quv qo`llanmalardan foydalangan holda, ma`ruza mashg`uloti jarayonida egallagan bilimlarini yanada boyitishadi hamda ko`nikma va malakalarga ega bo`lishadi.

V.2. "Pedagogika tarixi" kursi bo`yicha mustaqil ta`lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta`lim mazmuni ma`ruza va seminar mashg`ulotlari mavzulari asosida shakllantiriladi. Biroq mustaqil ta`lim ko`proq ma`ruza va seminar mashg`ulotlarida o`rganilmagan masalalarni o`z ichiga qamrab oladi. Mustaqil ta`lim asosida o`qib-o`rganilgan masalalar fan bo`yicha oraliq va yakuniy nazorat ishlari savollarida o`z aksini topadi.

Mustaqil ta`limni tayyorlashda mazkur fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o`quv qo`llanmalar boyicha mavzularni konspektlashtirish;
- adabiyotlar asosida referat yozish;
- kitob va maqollalarga annotatsiya yozish;
- Internet tarmog`idan axborotlar izlash va tahlil etish.

Tavsiya etiladigan mustaqil ta`limning mavzulari:

1. "Avesto"da ta`lim-tarbiyaga oid fikrlar.
2. Imom Al-Buxoriyning pedagogik g`oyalari.
3. Abu Abdulloh Muhammad ibn Muso al-Xorazmiyning didaktik g`oyalari.
4. Abu Nasr Forobiyning pedagogik qarashlari.
5. Abu Rayhon Beruniyning pedagogik qarashlari.
6. Mahmud Qoshg`ariyning pedagogik qarashlari.
7. Ahmad Yassaviyning pedagogik g`oyalari.

8. Umar Hayyomning ta`lim-tarbiyaga oid fikrlari.
9. Amir Temur o`gitlarining tarbiyaviy ahamiyati.
10. Alisher Navoiyning pedagogik qarashlari.
11. Munis Xorazmiyning "Savodi ta`lim" asarining didaktik ahamiyati.
12. Husayin Voiz Koshifiyning axloqiy qarashlari.
13. Muhammad Sodiq Qoshg`ariyning pedagogik qarashlari.
14. Anbar Otinning pedagogik fikrlari.
15. Munavvar Qori Abdurashidxonovning pedagogik qarashlari.
16. Qadimgi Sparta va Afina maktablarida ta`lim-tarbiya.
17. Iogann Genrix Pestalotstsining pedagogik g`oyalari.
18. Yan Amos Komenskiyning pedagogik g`oyalari.
19. K.D.Ushinskiyning pedagogik g`oyalari.
20. XX asr jahon ta`lim tizimidagi global tendentsiyalar.

III.3. Asosiy nazariy qism "Pedagogik mahorat" (ma`ruza mashgulotlari)

3-modul. "Pedagogik mahorat" kursining nazariy (ma`ruza) mashg`ulotlari mazmuni - 5-semestr

1-mavzu. **Pedagogik fikr tarixi va maktab amaliyotida o`qituvchi mahorati masalalari**

Pedagogik faoliyat va uning o`ziga xos xususiyatlari. O`zbekiston Respublikasining "Ta`lim to`g`risida"gi Qonuni va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi"da pedagogik faoliyatni tashkil etishga qo`yilgan talablar. "Pedagogik mahorat" tushunchasi.

2- mavzu. **Pedagogik mahoratning asosiy komponentlari**

Pedagogik mahoratning asosiy tarkibiy qismlari. Pedagogik fikrlar taraqqiyotida o`qituvchi mahorati masalalari.

3- mavzu. **O`qituvchi faoliyatida pedagogik qobiliyat**

Qobiliyat va pedagogik qobiliyat haqida tushuncha. Pedagogik qobiliyatning turlari va ularning tavsifi. Pedagogik qobiliyatni shakllantirish yo`llari. Kommunikatsiya haqida tushuncha.

4- mavzu. **Kommunikativ malakalar va ta`sir ko`rsatish**

Kommunikatsiya metodlari. O`qituvchining kommunikativ malakasi. Kommunikativ ta`sir etish yo`li. O`qituvchining kommunikativ madaniyati. O`qituvchining kommunikativ qobiliyatini rivojlantirish yo`llari.

5- mavzu. **O`qituvchi faoliyatida muomala madaniyati va psixologiyasi.**

Pedagogik muloqot haqida tushuncha. Pedagogik muloqotning tuzilishi va metodlari. Pedagogik muloqot uslublari. Muloqot madaniyati. Pedagogik nizo va uning sabablari. Pedagogik nizolarning oldini olish yo`llari.

6- mavzu. **Pedagogik takt va pedagogik etika**

Takt va pedagogik takt haqida tushuncha. Takt va taktika. Pedagogik taktni qo`llash shartlari. Pedagogik odob. Pedagogning muomala odobi.

7-mavzu. **Pedagogik texnika haqida tushuncha. Pedagogik texnikani shakllantirish metodikasi.**

Pedagogik texnika haqida tushuncha. Pedagogik texnikaning tarkibiy qismlari. Mimika. Pantomimika. O`qituvchining pedagogik texnikasini shakllantirish yo`llari.

8- mavzu. **Nutq texnikasi va madaniyati.**

Nutq haqida tushuncha. Nutqning o`qituvchi faoliyatidagi o`rni. Nutq madaniyati haqida tushuncha va uning asosiy elementlari. Nutq texnikasi: nafas olish, tovush, diktsiya, ritmika. Leksik madaniyat. O`qituvchining nutq malakasini shakllantirish yo`llari.

9- mavzu. **O`qituvchi mehnatini ilmiy tashkil etish.**

O`qituvchi mehnatini ilmiy tashkil etishning mohiyati. O`qituvchining kun tartibi va ish o`rni. Pedagogik mehnatni ilmiy tashkil etish tamoyillari. Pedagogik mehnatni ilmiy tashkil etishning asosiy yo`nalishlari.

10- mavzu. **O`z-o`zini tarbiyalash va o`z ustida ishlash.**

O`z-o`zini tarbiyalash va o`z ustida ishlash pedagogik mahoratning asosiy sharti sifatida.

11- mavzu. **Pedagogika tajribani to`plash tizimi.**

Ilg`or pedagogik tajribani o`rganishda materiallar to`plash. Ilg`or pedagogik tajribalarni o`rganish va ularni qo`llash metodlari.

IV.3. "Pedagogik mahorat" kursining seminar mashg`ulotlarini tashkil etish bo`yicha ko`rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg`ulotlarida talabalarda pedagogik mahoratga doir bilim, ko`nikma va malakalar hosil qilinadi.

Seminar mashg`ulotlarining taxminiy tavsiya etiladigan mavzulari:

1. Pedagogik fikrlar va maktablar tarixida o`qituvchi mahorati masalalari.
2. Pedagogik mahoratning asosiy tarkibiy qismlari.
3. Pedagogik fikrlar taraqqiyotida o`qituvchi mahorati masalalari.
4. Qobiliyat va pedagogik qobiliyat haqida tushuncha.
5. Pedagogik qobiliyatning turlari va ularning tavsifi.

6. Pedagogik qobiliyatni shakllantirish yo`llari. Kommunikatsiya haqida tushuncha.
7. Kommunikativ qobiliyat va pedagogik ta`sir ko`rsatish.
8. O`qituvchi faoliyatida muloqot madaniyati va psixologiyasi.
9. Takt va pedagogik takt haqida tushuncha.
10. Pedagogik taktni qo`llash shartlari.
11. Pedagogik odob. Pedagogning muomala odobi.
12. Pedagogik texnika.
13. Nutq texnikasi va madaniyati.
14. O`z-o`zini tarbiyalash va o`z ustida ishlash pedagogik mahoratning asosiy sharti sifatida.
15. O`qituvchilarning ilg`or pedagogik tajribalarini to`plash va amaliyotda qo`llash.

Seminar mashg`ulotlarni tashkil etish va o`tkazish bo`yicha ko`rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Seminar mashg`ulotlarga tayyorlanish jarayonida talabalar pedagogik mahoratga oid darslik va o`quv qo`llanmalardan foydalangan holda, ma`ruza mashg`uloti jarayonida egallagan bilimlarini yanada boyitishadi hamda ko`nikma va malakalarga ega bo`lishadi.

V.3. "Pedagogika tarixi" kursi bo`yicha mustaqil ta`lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta`lim mazmuni ma`ruza va seminar mashg`ulotlari mavzulari asosida shakllantiriladi. Biroq mustaqil ta`lim ko`proq ma`ruza va seminar mashg`ulotlarida o`rganilmagan masalalarni o`z ichiga qamrab oladi. Mustaqil ta`lim asosida o`qib-o`rganilgan masalalar fan bo`yicha oraliq va yakuniy nazorat ishlari savollarida o`z aksini topadi.

Mustaqil ta`limni tayyorlashda mazkur fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o`quv qo`llanmalar boyicha mavzularni konspektlashtirish;
- adabiyotlar asosida referat yozish;
- kitob va maqollalarga annotatsiya yozish;
- Internet tarmog`idan axborotlar izlash va tahlil etish.

Tavsiya etiladigan mustaqil ta`limning mavzulari:

1. Pedagogik fikrlar va maktablar tarixida o`qituvchi mahorati masalalari.
2. Pedagogik mahoratning asosiy tarkibiy qismlari.
3. Pedagogik fikrlar taraqqiyotida o`qituvchi mahorati masalalari.
4. Qobiliyat va pedagogik qobiliyat haqida tushuncha.
5. Pedagogik qobiliyatning turlari va ularning tavsifi.
6. Pedagogik qobiliyatni shakllantirish yo`llari. Kommunikatsiya haqida tushuncha.
7. Kommunikativ qobiliyat va pedagogik ta`sir ko`rsatish.
8. O`qituvchi faoliyatida muloqot madaniyati va psixologiyasi.
9. Takt va pedagogik takt haqida tushuncha.
10. Pedagogik taktni qo`llash shartlari.

11.Pedagogik odob. Pedagogning muomala odobi.
12.Pedagogik texnika.
13.Nutq texnikasi va madaniyati.
14.O`z-o`zini tarbiyalash va o`z ustida ishlash pedagogik mahoratning asosiy sharti sifatida.
15.O`qituvchilarning ilg`or pedagogik tajribalarini to`plash va amaliyotda qo`llash.

Malakaviy pedagogik amaliyotni tashkil etish va o`tkazish bo`yicha tavsiyalar

Malakaviy pedagogik amaliyot jarayonida quyidagi vazifalar hal qilinadi:

-talabalarda tarbiyaviy ishga ongli, mas`uliyatli munosabatni shakllantirish, tarbiyaviy ishni tashkil etish mahoratini tarkib toptirish;

- guruh murabbiyining kasbiy ahamiyatli sifatlarini o`zlashtirishni ta`minlash;

- muayyan pedagogik vazifalarni amalga oshirish orqali pedagogik-psixologik bilimlarni amaliy faoliyat jarayonida mustahkamlash va boyitish;

- tarbiyaviy ishni tashkil etishga doir ko`nikma va malakalarni rivojlantirish;

- tarbiyaviy ishga ijodiy-izlanishli yondashish, tarbiyaviy ishni ilmiy tashkil etish malakasini hosil qilish;

- umumiy o`rta ta`lim va o`rta maxsus, kasb-hunar ta`limi muassasalaridagi tarbiyaviy ishlarni tashkil etishga doir ilg`or tajribalar bilan tanishis;

- guruh murabbiysi, "Kamolot" yoshlar ijtimoiy harakati, ota-onalar Kengashining ish rejalari bilan tanishish;

- o`quvchilarning individual va yosh hususiyatlarini o`rganish maqsadida amaliyotchi talabalarning o`quvchilar bilan muloqati va o`zaro hamkorligini tashkil qilish;

- iqtidorli va tarbiyasi og`ir o`smirlar bilan tarbiyaviy ish olib borish malakasini tarkib toptirish.

Talaba malakaviy pedagogik amaliyot davrida quyidagi ko`nikma va malakalarni egallashi zarur:

- o`quvchilar jamoasining ijtimoiy-psixologik va yosh xususiyatlarini hamda ma`naviy-ahloqiy, fuqarolik tarbiyasining umumiy maqsadlaridan kelib chiqqan holda aniq tarbiyaviy vazifalarni belgilay olishi:

- tarbiya jarayonini to`g`ri loyihalashtirish va rejalashtirish maqsadida o`quvchilar jamoasi va o`quvchi shaxsini o`rganish;

- guruh murabbiysi, "Kamolot" yoshlar ijtimoiy harakati, ota-onalar Kengashining ish rejalarini tuzish hamda ma`naviyat va tarbiyaviy soatlarni, ota-onalar yig`ilishini o`tkazish;

- tarbiyaviy tadbirlar ssenariysini ishlab chiqish, tadbirlarni tashkil etish va o`tkazish;

- ta`lim muassasasining oila va mahalla bilan hamkorligini tashkil etish;

- sinfdan va ta`lim muassasasidan tashqari ishlarni tashkil etish va o`tkazish.

Malakaviy pedagogik amaliyot jarayonida talaba tomonidan bajariladigan topshiriqlarining umumiy ro`yxati:

1. Ma`naviy-ma`rifiy ishlar rejasini tuzish.
2. O`ziga biriktirilgan guruh bilan ishlash.
3. Ma`naviy-ma`rifiy tadbirlarni tashkil etish.
4. Ota-onalar bilan ishlash.
5. To`garaklar faoliyatini o`rganish va mashg`ulotlar o`tkazish.
6. Tarbiyaviy soatlarni o`tkazish.
7. "Yoshlar ittifoqi" yoshlar ijtimoiy harakati faoliyatini o`rganish.

VI. Asosiy va qo`shimcha adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Alex Moore. Teaching and Learning: Pedagogy, Curriculum and Culture. USA, 2012 Routledge.
2. Neil Selwyn. Education and Technology: Key Issues and Debates. Australia, 2011 Continuum/
3. Heather Fry, Steve Ketteridge, Stephanie Marshall. A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education. USA, 2009 Routledge.
4. Педагогика / Нопедагогик олий таълим муассасалари учун дарслик. У.Иноятов, Н.Муслимов, Д.Рўзиева, М.Усмонбоева. – Тошкент: Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, 2013.
5. Pedagogika. // M.Toxtaxodjaevaning umumiy tahriri ostida. – T.: O`zbekiston Faylasuflari Milliy jamiyati, 2010.
6. Ibragimov X.I.., Abdullayeva Sh.A. Pedagogika nazariyasi. - T.: "Fan va texnologiyalar" nashriyoti, 2008.
7. Yuzlikayeva E., Axmedova M., Qurbonova G., Sh.Tashmetova. Umumiy pedagogika. – T.: TDPU, 2012.
8. Юзликаева Э., Мадьярова С., Янбарисова Э., И.Морхова. Теория и практика общей педагогики. – Т.: ТГПУ, 2014.
9. Калдыбекова А.С. Жалпы педагогика теориясы және практикасы. I. Педагогика теориясы. – Т.: ТДПУ, 2013.
10. Ҳошимов К., Нишонова С., Иномова М., Ҳасанов Р. Педагогика тарихи. – Т.: Ўқитувчи, 1996.
11. Hashimov K., Nishonova S. Pedagogika tarixi. – T.: O`zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2005.
12. Ҳошимов К., С.Очил. Ўзбек педагогикаси антологияси. – Т.: Ўқитувчи, 1999.
13. Ҳошимов К., С.Очил. Ўзбек педагогикаси антологияси. – Т.: Ўқитувчи, 2010.
14. Азизхўжаева Н.Н. Педагогик технология ва педагогик маҳорат. – Т.: Фан, 2006.
15. Omonov X., Xo`jayev N., Madyarova S., Eshchonov E. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – T.: IQTISOD-MOLIYA, 2009.
16. Xoliqov A.A. Pedagogik mahorat. – T.: IQTISOD-MOLIYA, 2011.

17. Подласый И.П. Педагогика. Москва. Высшее образование, 2003.
18. Пидкасистый П.И. Педагогика. Москва.: Педагогическое общество России, 2006.
19. Пискунов А.И. История педагогики и образования.

Qo`shimcha adabiyotlar:

20. Мирзиёев Ш.М. Танкидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик-ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил якунлари ва 2017 йил истиқболларига бағишланган мажлисдаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи// Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январ, №11
21. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. “Ўзбекистон” 2016.
22. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга қурамиз. “Ўзбекистон” 2017
23. Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев 2017—2021 йилларда Ўзбекистонни ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича ҳаракат стратегияси. 7 февраль 2017 йил.
24. Хасанбоев Ж, Тўракулов Х., Хайдаров М., Ҳасанбоева О. Педагогика фанидан изохли луғат. – Т.: Фан ва технология, 2008.
25. Калдыбекова А.С. Умумий педагогика назарияси ва амалиётидан лаборатория машғулотлари. – Т.: “Fan va texnologiya” нашриёти, 2013.
26. Niyozov G`., Axmedova M. Pedagogika tarixidan seminar mashg`ulotlari. – T.: NOSHIR, 2011.
27. Маънавият юлдузлари (Марказий Осиёлик машҳур сиймолар, алломалар, адиблар). - Т.: А.Қодирий номидаги Халқ мероси нашриёти, 1999.
28. Hartlej I. Stratedies from Programmed Instrukctionanal Technologj.- London,2006, 179 p.
29. Heckhausen H. Motivation und Handeln. Berlin: Springer, 2011 - 244 p.
30. Бордовская Н.В., Реан А.А., Педагогика. СПб: Издательство “ Питер”, 2000.
31. Сластёнин В.А., Исаев И.Ф., Шиянов Е.Н., Педагогика. Москва, Академия, 2015.
32. Гребенюк О.С., Общая педагогика. Калинингр. ун-т. Калининград, 1996. - 107 с.
33. Сластенин В.А., Каширин В.А., Педагогика и психология. Москва, Юрайт, 2013.
34. Бартольд В.В., Тюрки: Двенадцать лекций по истории турецких народов Средней Азии. Алматы: Жалын, 1993
35. Бородулина С.Ю. Коррекционная педагогика. Ростов на Дону: “Феникс”, 2004.

Internet saytlari:

36. www. tdpu. uz
37. www. pedagog. uz
38. www. Ziyonet. uz
39. www. edu. uz
40. tdpu-INTRANET. Ped